ЦАРИНАРНИЦА

СВИМ

ПРЕДМЕТ: Примена одредаба о важењу доказа о пореклу робе (члан 23. Прилога I ПЕМ Конвенције)

Ради усаглашавања са праксом Европске уније и Смерницама за примену одредаба о важењу доказа о пореклу за робу стављену у одређене посебне поступке у Европској унији, у делу који се односи на примену члана 23. Прилога I Регионалне конвенције о пан-евро-медитеранским преференцијалним правилима о пореклу („Службени гласник РС-Међународни уговори", број 8/2024" и Сл. гласник РС – Међународни уговори", број 7/2013 - правила о пореклу из 2012. године), у даљем тексту „ПЕМ Конвенција", указујемо на следеће:

Чланом 23. (Важење доказа о пореклу) Прилога I ПЕМ Конвенције, прописано је следеће:

1. Доказ о пореклу важи десет месеци од дана издавања или сачињавања у Страни уговорници извозници, и у том року се подноси царинским органима Стране уговорнице увознице.

2. Докази о пореклу који се подносе царинским органима Стране уговорнице увознице након истека рока важења наведеног у ставу 1. овог члана могу се прихватити у циљу примене тарифних повластица ако та документа нису поднета пре истека крајњег рока због ванредних околности.

3. У осталим случајевима закаснелог подношења царински органи Стране уговорнице увознице могу прихватити доказе о пореклу ако су производи презентовани царини пре напред наведеног крајњег рока.

Одредбе члана 23. Прилога I ПЕМ Конвенције сходно се примењују и у случајевима када су докази о пореклу издати или сачињени према правилима о пореклу из 2012. године, где је прописани рок важења доказа о пореклу четири месеца.

У складу са горе наведеним законским основом, дају се следеће смернице:

(1) У складу са чланом 23. став 1. Прилога I ПЕМ Конвенције, доказ о пореклу се може сматрати „**поднетим**" само ако је поднет царинском органу у складу са царинским прописима који се примењују у Републици Србији, заједно са **декларацијом за стављање робе у слободан промет**, на основу чега се захтева или се може захтевати повластица.

С тим у вези, докази о пореклу за робу која се ставља у посебне поступке: **спољног транзита, активног оплемењивања, царинског складиштења, привременог увоза или слободне зоне** (у складу са чланом 210. став 1. Царинског закона) или у привремени смештај, не подносе се царинском органу, у складу са важећим царинским прописима Републике Србије, ако је стављање робе у слободан промет одложено. То практично значи да уколико се царинском органу приложи доказ о пореклу у тренутку стављања робе у наведене посебне поступке **неће се сматрати да је доказ о пореклу „поднет у року важења"**.

(2) У складу са чланом 23. став 3. Прилога I ПЕМ Конвенције, могућност коју царински орган има за прихватање **закаснелог подношења доказа о пореклу**, **када су производи презентовани пре датума истека рока важења**, примењује се на робу која се ставља у посебне поступке **спољног транзита, активног оплемењивања, царинског складиштења, привременог увоза и слободне зоне** у складу са чланом 210. став 1. Царинског закона или у привремени смештај.

С тим у вези, увозници могу да користе ову могућност у мери у којој је царинском органу омогућено вршење контроле преференцијалног порекла робе, ако се одговарајући доказ о пореклу поднесе приликом или у вези са поступком стављања робе у слободан промет. У ту сврху:

(а) у тренутку стављања робе у одговарајући посебан поступак:

- роба мора бити презентована царинском органу у складу са важећим царинским прописима Републике Србије и у року важења доказа о пореклу,

- у рубрику 44 царинске декларације, потребно је уписати шифру и број доказа о пореклу (осим за спољни транзит).

(б) у тренутку стављања робе у слободан промет:

- доказ о пореклу мора бити јасно идентификован тако да упућује на робу која је стављена у предметни посебни поступак,

- закаснело подношење доказа о пореклу не треба прихватити ако тада не би била могућа провера веродостојности доказа и статуса порекла робе, као и обезбеђивање накнадног књижења износа дажбина у евиденцију. Посебно треба узети у обзир рокове за чување припадајуће пратеће документације у земљи извозници и временска ограничења у вези са поступком за накнадну проверу порекла. По том основу, закаснело подношење доказа о пореклу не треба прихватити након истека рока од две године од датума издавања или сачињавања тог доказа, осим у ванредним околностима, нпр. у случају више силе, када су у питању околности од значаја за интересе државе или други нарочито оправдани економски разлози.

Доле су дати примери примене члана 23. став 3. Прилога I ПЕМ Конвенције:

Пример 1. - Активно оплемењивање

У складу са чланом 74. став 4. Царинског закона, финални производи који су настали коришћењем материјала са пореклом могу бити пуштени у слободан промет уз примену преференцијалног тарифног режима под условом да за материјале са пореклом обухваћеним доказима о пореклу који су коришћени у производњи финалних производа није истекао рок од две године од дана издавања или сачињавања доказа о пореклу.

Пример 2. – Привремени увоз робе (закуп)

Преференцијални тарифни режим се може одобрити за предметни производ који је стављен у закуп приликом подношења обрачунске царинске декларације у року до две године од дана издавања или сачињавања доказа о пореклу.

Имајући у виду досадашњу праксу по овом питању, као и потребу да се поступање царинских органа прилагоди Смерницама Европске уније за примену члана 23. Прилога I ПЕМ Конвенције, а посебно у погледу става 3. овог члана, роба која се тренутно налази у неком од посебних поступака, а за коју су докази о пореклу издати или сачињени пре више од две године, може се ставити у слободан промет уз прилагање тих доказа ради примене повластице, најкасније до **31.05.2027. године**.

(Допис Управе царина број 004746935 2026 10521 006 002 460 036 од 29.10.2026. године)